

Ročník 10

Číslo 2/December/2012

School Break

**Časopis žiakov Strednej odbornej školy
na Masarykovej 24 v Prešove**

Zo života školy

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Tak ako po minulé roky sme v tomto krásnom predvianočnom období otvorili bránu našej školy pre verejnosť, a hlavne pre deviatakov zo základných škôl.

4. december 2012 bol deň plný nápadov, kreativity pedagógov i žiakov, ale i predvianočnej pohody a dobrej nálady. A veru, opäť sme sa mali čím pochváliť.

Vo vstupnej časti vítali prichádzajúcich naši žiaci vo vkusných klobúčikoch s názvom našej školy a traja naši študenti, ktorí reprezentovali tri študijné oblasti - EKONOMIKA A PODNIKANIE, CESTOVNÝ RUCH a UMELECKÉ ODBORY DIZAJN A STYLING.

Na 1. poschodí sa prezentovali odbory cestovného ruchu. Ponúkal sa anglický a ruský čaj a miešané nápoje.

Pre žiakov ZŠ boli určite zaujímavé informácie našich žiakov o odbornej praxi na Kréte a Cypre. Bolo to o to pôsobivejšie, že sme mali aj vzácnu návštevu - manažér gréckeho hotela Dimitri Kiprakiz, kde žiaci pracovali.

Pekné boli aj vianočné dekorácie či predvianočné zvyky. Žiaci sa mohli pochváliť aj významnými úspechmi v súťažiach cestovného ruchu - napr. "Andy Warhol" či "Krajina Rozprávokovo".

Chvíľku oddychu a dobrej nálady pripravili deviatakom aj naši herci modernou rozprávkou "Chaos v Rozprávkovke".

Príťažlivé boli aj naše dievčatá v krásnych modeloch ako živé sochy.

Na 2. poschodí vítali žiakov naši umelci, ktorí prezentovali nielen svoje výtvarné práce, ale aj krásne odevné modely.

Dievčatá - deviatačky určite upútala vkusne upravená trieda stylingu a predvedenie umenia vizážistiek, no a tých so šikovnými rukami oslovila tvorivá dielňa a ukážky prác členov krúžku.

3. poschodie bolo pre tých, ktorí obdivujú svet ekonomiky a podnikania.

Prezentovali sa Cvičné firmy, ktoré nás úspešne reprezentujú na súťažiach.

V špeciálnych počítačových triedach žiakov upútali hravé formy práce s počítačom.

Na každom z troch poschodí boli vhodne zakomponované aj cudzie jazyky, a to anglický, nemecký, ruský, francúzsky a španielsky jazyk. Žiačky v typických odevoch vítali žiakov ZŠ v jazyku, ktorý študujú.

Na chodbách sa predstavili aj naši športovci s fit loptami. No a pozadu neostal ani internát, kde sa ubytovaní študenti popýšili ukážkami prác svojich šikovných rúk.

SOŠ podnikania pripravila "Týždeň otvorených dverí" od 3. 12. 2012 do 7. 12. 2012. V rámci tohto týždňa školu navštívilo celkovo 398 žiakov zo 42 základných škôl, nielen Prešovského ale aj Košického kraja.

Zo života školy

Všetkým, ktorí sa "Dňa otvorených dverí" na našej škole zúčastnili, ďakujeme za návštevu a veríme, že sa s nimi v septembri opäť stretneme.

RED

OLYMPIÁDA ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY – ŠKOLSKÉ KOLO

V piatok 23.11.2012 prebehlo na našej škole školské kolo 5.ročníka Olympiády zo slovenského jazyka a literatúry. Zúčastnilo sa ho celkovo 30 žiakov.

V kategórii A, do ktorej patria žiaci 3.ročníkov stredných škôl, súťažilo 9 žiakov. Všetci sa museli popasovať s dvomi súťažnými kolami, testom na čítanie s porozumením a transformáciou textu. Do posledného tretieho kola, ktorým bolo vystúpenie pred porotou s prejavom na stanovenú tému, sa prepracovalo 5 najlepších, a to konkrétne Janka Kendrová, Janka Kaňuchová, Nikola Jurkaninová, Richard Il'ko a Kristína Tomášová.

Výsledky A kategórie:

Meno a priezvisko	Test	Transformácia	Prejav	Celkový počet bodov	Poradie
Janka Kaňuchová	10	13,5	14	37,5	1.
Janka Kendrová	12	13	12	37	2.
Richard Il'ko	9	13,5	12	34,5	3.
Nikola Jurkaninová	11	13	8	32	4.
Kristína Tomášová	9	14	6	29	5.

Zo života školy

V kategórii B, ktorá je určená pre žiakov 1. a 2.ročníkov strednej školy, súťažilo celkovo 21 žiakov. V tejto kategórii sa museli všetci súťažiaci vysporiadať len s jedným kolom, a to testom na čítanie s porozumením. Do druhého kola, ktorým bola transformácia textu, postúpilo 16 najlepších, z ktorých neskôr 5 najlepších postúpili až do tretieho súťažného kola, ktorým bolo prípravenie prejavu na určenú tému a jeho odprezentovanie pred porotou. Do posledného kola sa prepracovali Martina Čmilňáková, Micaela Baranová, Tatiana Zahuráková, Monika Filipová a Denis Klučerovský.

Výsledky B kategórie:

Meno a priezvisko	Test	Transformácia	Prejav	Celkový počet bodov	Poradie
Michaela Baranová	15	13	15	43	1.
Martina Čmilňáková	16	13	13	42	2.
Monika Filipová	13	14,5	10	37,5	3.
Denis Klučerovský	12	14	10	36	4.
Tatiana Zahuráková	14,5	11	9	34,5	5.

Všetkým zúčastneným ďakujeme za ich zapojenie sa do súťaže a víťazom želáme veľa šťastia a úspech na krajskom kole olympiády, kde budú reprezentovať našu školu.

RED

IMATRIKULÁCIA ŽIAKOV PRVÉHO ROČNÍKA

Dňa 21. 11. 2012 sa uskutočnila Imatrikulácia žiakov prvého ročníka. Niesla sa v duchu vojenského výcviku brancov. Každá trieda mala svoje ozačenie, a to:

I. A - tankisti, I. B - výsadkáři, I. C - ženisti, I. D - delostrelci a I. E - protivzdušná obrana. Branci súťažili v rôznych disciplínach. Prvou disciplínou bol IQ test, druhou bola rozcvička, treťou bola presnosť, štvrtou bola fyzická zdatnosť a koncentrovanosť, šiestou disciplínou bolo čistenie zemiakov na čas, siedmou bola strelba a ako posledná disciplína bolo súťaženie talentov. Najlepšou rotou sa stali výsadkáři z I. B triedy.

Na záver imatrikulácie bol hudobný koncert, ktorý bol spojený so súťažou začínajúcich spevákov.

RED

Ekonomické okienko

TVORBA FINANČNEJ REZERVY

Vytvorenie finančnej rezervy je dôležité pre bezpečné fungovanie finančného spotrebiteľa. Finančná rezerva predstavuje peňažné prostriedky, ktoré máte k dispozícii pre prípad nečakanej nepriaznivej udalosti, ktorá môže nastať pri rôznych životných situáciách:

- strata zamestnania
- dlhodobá pracovná neschopnosť v prípade úrazu
- neočakávané výdavky (napríklad oprava auta, rekonštrukcia obydla)

Ak nastane jedna z vyššie uvedených situácií, finančná rezerva vám umožní prekonať toto nepriaznivé obdobie. Konkrétna suma vašej rezervy závisí od množstva faktorov, no tie najdôležitejšie faktory, ktoré musíte zohľadniť, sú:

- výška pravidelných mesačných výdavkov
- typ zamestnania, pracovná pozícia a vaše očakávania do budúcnosti
- obdobie, ktoré má finančná rezerva pokryť
- iné subjektívne faktory (váš zdravotný stav, rodinný stav a vek)

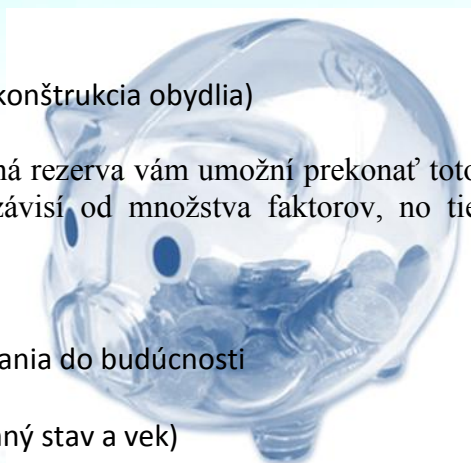
Vo všeobecnosti sa odporúča mať vytvorenú rezervu v takej výške, aby pokryla vaše výdavky na obdobie aspoň 6 mesiacov, ale prihliadnite na vyššie uvedené faktory.

Príklad: Ak sú napríklad vaše mesačné výdaje 500 eur, vaša finančná rezerva by v ideálnom prípade mala predstavovať aspoň 3 000 eur.

Najjednoduchšia cesta, ako si vytvoriť dostatočnú finančnú rezervu, je pravidelné odkladanie časti mesačného príjmu (napr. 1/10 príjmu) so snahou, aby jej výška neklesla pod vopred stanovenú sumu.

Bankomat

ATM, Automatic Teller Machine-Bankomat je zariadenie umožňujúce platobnou kartou vybrať hotovosť. V niektorých bankomatoch však možno aj vkladať hotovosť, uskutočňovať prevod alebo vykonávať platby (napr. dobíjanie kreditu k predplateným kartám mobilného telefónu). Na všetky tieto operácie je nevyhnutné použiť platobnú kartu (debetnú alebo kreditnú) spolu s PIN číslom.

Katedrála Notre-Dame (Chartres)

Katedrála Notre-Dame v Chartres je významnou francúzskou gotickou stavbou a jednou z najväčších gotických katedrál na svete.

V roku 1979 bola zaradená na zoznam svetového dedičstva UNESCO.

Dejiny

V roku 876 venoval francúzsky kráľ Karol II. Holý pútnickému miestu svätú relikviu, tuniku Panny Márie, ktorú mala oblečenú pri prijatí správy o narodení Ježiša Krista od archanjela Gabriela. Dnes je v katedrále asi 30 x 30 cm veľká časť tuniky.

V roku 1134 vyhorela západná dvojica veží pôvodnej katedrály. Západné priečelie s dvojicou veží bolo po tomto požiari novovybudované v neskororománskom štýle. V roku 1194 vyhorela katedrála opäť. Po tomto požiari bolo rozhodnuté o postavení kompletnej ranogotickej novostavby. O podobe pôvodnej svätyne sa nevie veľa, lebo trosky starej stavby boli pri prácach na gotickej novostavbe kompletne odstránené.

Budovanie novostavby začalo hneď v roku 1194. Stavba prebiehala veľmi rýchlo. Južný portál katedrály bol, vrátane sochárskej výzdoby, dokončený v roku 1206, v roku 1215 bol dokončený severný portál a tiež západne rozetové okno v západnom priečelí. Zvýšená bola i dvojica západných veží. Katedrála bola slávnostne vysvätená 24. októbra 1260 za prítomnosti francúzskeho kráľa Ľudovíta IX. Obohacovaná o ďalšie, skôr drobnejšie stavby, napríklad niektoré kaplnky, bola i neskôr.

Opis

Hoci má katedrála ohromné rozmery (dĺžka 130 metrov, šírka 32 (loď), 46 (transept) metrov, výška 37 metrov, rozpätie klenieb 16,4 metru), nepôsobí vzosne, ale skôr ťažko a mohutne. K tomu prispieva tiež zasklenie vitrážami, ktoré spôsobujú v priestore chrámu výrazné prítmie. Výzdobu katedrály sprostredkovávajú najmä zmienené mnohofarebné vitráže osadené celkovo v 176 oknách. Ďalším výrazným výzdobným prvkom je sochárska výzdoba, osadená na portáloch a na chórovej prepážke, kde je umiestnených spolu asi 200 sôch.

Význam

Katedrála v Chartres je najvýznamnejšou mariánskou svätyňou vo Francúzsku. Tomu zodpovedá i jej architektonické stvárnenie. Preto je katedrála v Chartres väčšia a vyššia než Notre-Dame v Paríži. Bola vybudovaná ako druhá z troch najvýznamnejších gotických katedrál vo Francúzsku (prvá bola parížska Notre-Dame, tretia v Reims).

To, že katedrála pôsobí pomerne ťažko, je dané použitím výrazne predimenzovaných architektonických prvkov. Napríklad piliere majú priemer 370 cm, čo v porovnaní so vzorom katedrály v Soissons, kde majú piliere priemer len 140 cm, dobre ukazuje zámernú predimenzovanosť všetkých prvkov. K tomuto mohutnému, ťažkopádному výrazu stavby prispieva i temnota interiéru. Katedrála má totiž skutočne pôsobiť dojemom pevnej, nepohyblivej, prakticky večnej stavby.

Z hľadiska vývoja gotickej katedrály je dôležité masívne použitie vitráží, vložených do lancetových okien zavŕšených obrovskými rozetami, ktoré sú predstupňom neskorších kružieb. Významný je tiež podiel sochárskej výzdoby, ktorý ešte vzrástol na nasledujúcej katedrále v Reims. Pozoruhodný je aj labyrint v dlažbe katedrály dokazujúci suverénnu znalosť aplikovanej geometrie u anonymných stavebných majstrov.

RED

Vlastná tvorba

Strach z mojich očí

Si ako voda čo ma ťahá ku dnu
si oheň ktorý ma páli
v mrznúcej žiare tvojich očí
stráca sa moja duša.

V bolesti zvieram mi srdce,
puká mi vrelo
a na dne životobudiča
mojich dní snívam sladko.

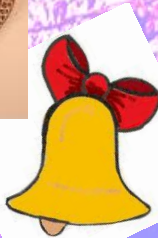
Snívam- ale o čom?

Vetrík rozfúkal mi všetky sny
rozplynuli sa v prach zbytočný.

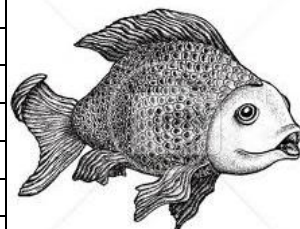
Život sa mi rúca
srdce mi vrelo krváca
trhá ho bolesť
na márne kusky
a na každom sa skrýva niečo z nás...

Jazykové okienko

M	I	S	T	E	L	F	K	R	O
H	L	I	C	H	E	E	A	W	E
K	I	H	N	A	B	C	R	K	H
I	G	L	O	C	K	E	P	R	T
E	M	E	N	U	U	N	F	A	D
F	A	G	E	S	C	H	E	N	K
E	R	E	I	N	H	G	N	Z	U
R	K	E	R	Z	E	T	E	S	N
E	T	U	E	S	N	J	A	H	R

Findest du neuen deutsche Wörter? Die restlichen Buchstaben bilden eine Lösung.

1. Kapor

2. Darček

3. Imelo

4. Zvon

5. Sviečka

6. Perník

7. Trh

8. Borovica

9. Veniec

RED

Naše odbory

Styling a marketing

Merry Christmas and fashion

V dnešnej dobe je odievanie veľmi dôležité, nezáleží či máte 6 alebo 60 rokov. Každý z nás má svoj osobný štýl, niektorí menej no poniektorí viac výrazný. My ako správne stylistky sa o svoj imidž a celkovú vizáž veľmi zaujíname. Radi „beháme“ po rôznych obchodoch a objavujeme nové veci a ešte radšej si ich kupujeme. Verím že aj s vami je to tak...

Je čas Vianoc a my sa vám pokúsime ukázať a poradiť čo je túto zimu trendy.

Vianoce

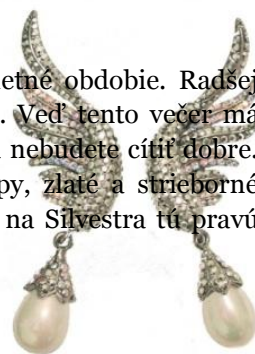
Vianoce sú tradičné sviatky, zvlášť Štedrý deň, preto si vyžaduje sviatočné oblečenie – tzv. malé spoločenské šaty. Istá konzervatívnosť v obliekaní má svoje opodstatnenie. Na „Štedrovečernú večeru“ si môžeme obliecť spoločenské šaty s lesklými aplikáciami, kožušinkou, teda iné než nosíme bežne. Dávame tým najavo, že nám na tejto chvíli záleží. Oblečenie doplníme vhodným make-upom do zlata, strieborna a účesom trochu spoločenským - extravagantným. K odevu si zvolíme doplnky -dlhší náhrdelník, trblietavý náramok, visiace náušnice vo farbe oblečenia.

Silvester

Posledný večierok v roku patrí medzi najdôležitejšie udalosti, ktoré vám predošlé mesiace prichystali. S patričnou dávkou dôležitosti vyberáme miesto, kde ho strávime a v konečnom dôsledku nemôžeme zabudnúť ani na oblečenie.

Jediné, čomu by ste sa mali vyhýbať, sú jemné materiály pripomínajúce letné obdobie. Radšej oblečte nejaké zaujímavé topy alebo blúzky, ktoré doplníte ľahkým bolerkom. Veď tento večer má patriť najmä zábave, tak si ju nepokazte náročnými kombináciami, v ktorých sa nebudete cítiť dobre. Na oslavy príchodu nového roka sú totiž u žien obľúbené žiarivé flitrové topy, zlaté a strieborné potlače, lesklé čizmy, metalické kabelky a trblietavé pásy. To všetko vdýchne na Silvestra tú pravú happy atmosféru.

Nešetríte trblietkami

Jednoduché flitrové bolerko dokáže spraviť zázraky s inak nudnými čiernymi legínami a topom v rovnakej farbe. Vezmite si k tomu dlhší náhrdelník vo farbe trblietok a ste pripravená na akciu.

Čoraz obľúbenejšou formou oslavy je menšia party v kruhu blízkych kamarátov. Tým sa vám otvorí priestor pre vlastnú iniciatívu. Dohodnite sa vopred na štýle obliekania, ktorému sa potom prispôbíte.

Denisa Borodáčová, Beáta Mitaľová

Naše odbory

Manažment regionálneho cestovného ruchu

Vianoce v cestovnom ruchu

Vianoce nám už klopú na dvere a všetci sa tešíme na jedno. Na rodinu, prázdniny, kupovanie darčiekov, kapustnicu, vianočné trhy, dostávanie darčiekov, vôňu pečenej klobásky a ihličia, nádherne ozdobené mesto a domy, príjemnú atmosféru... vlastne, nedá sa tešiť len na jednu konkrétnu vec. Sú to predsa Vianoce, najkrajšie sviatky v roku, tak prečo si neužiť úplne všetko?

Väčšina z nás prvýkrát pocíti blížiac sa Vianoce, keď sa prejde mestom a zo stánkov sa mu do srdca vryje vôňa vianočného punču a medovníkov. Každý z nás je odhodlaný stráviť aj niekoľko hodín v mraze, len aby pocítil tú atmosféru z vianočných trhov.

Vianočné trhy v Budapešti

Vianočné trhy sú pouličné trhy spojené s oslavou Vianoc počas adventu, 4 týždne pred Štedrým dňom. Pôvod majú v Nemecku a Rakúsku, odkiaľ sa rozšírili do celého sveta.

Medzi prvé vianočné trhy patria drážďanské trhy, ktoré sa konali v roku 1434. Trhy v meste Budyšin sa konali dokonca v roku 1384. Viedenské trhy siahajú až do roku 1294. Každým rokom sú Vianočné trhy populárnejšie nie len medzi mladými ale aj u staršej generácie. Chodia sa tam uvoľniť, zrelaxovať, ale aj nabráť skúsenosti s tradíciami Vianoc a ich tradícií.

Naše odbory

Aj u nás na Slovensku je už neodmysliteľnou tradíciou, že v mesiaci december sa v každom väčšom meste na námestí koná Vianočný trh, kde všetko rozvoníava. Perníky, med, koláčiky, sladkosti.. varené víno, punč, langoše, klobásky.. radosť len pomyslieť ☺ a tá atmosféra: neopísateľná, romantická, pohodová. Čo tak spraviť si výlet aj tesne pred Vianocami? Dnes sa už aj za pár eur dá dostať do veľkolepých destinácií, do veľkých miest aj v zahraničí, kde v tomto čase chodia ľudia, len aby sa mohli pokochať krásami aj iného mesta, ako toho svojho. Samozrejme, Prešov je krásne mesto, ale ako ho môžeme porovnávať s vianočnou Viedňou alebo Krakovom?

Cestovné agentúry už aj dnes ponúkajú špeciálne zájazdy na návštevu takýchto miest. Prečítate letáčik, zavoláte alebo kliknete na danú stránku, objednáte sa, zaplatíte za spätočnú dopravu a celý deň si môžete užívať, nakupovať, fotiť a neskôr sa všetkým chváliť so svojimi zážitkami.

Nie každý má možnosť urobiť si vianočný výlet. Buďte trochu sebec a preto ak vy takú šancu máte, využite ju! Odnesiete si krásny zážitok a nikdy neviete, možno sa stane tradíciou, že každý rok budete takto navštevovať iné miesto.

MB

Kultúra

KNIHA, O KROTEJ SA HOVORÍ

Priechod- Justin Cronin

Projekt Noe- tajný vládny experiment, ktorého cieľom je premeniť ľudské telo na smrtiacu zbraň. Lenže čosi sa škaredo pokazí. Dvanásť testovaných subjektov utečie a roznesie vírus meniaci ľudí na ešte nenásytnejšie, smrtiacejšie a prakticky nezničiteľné bytosti. Trinásť subjekt, šesťročné dievča menom Amy, zachráni agent FBI. Spolu utečú do oregonských vrchov, ďaleko od civilizácie zasiahnutej katastrofálnymi dôsledkami Projektu Noe.

Priechod- Ambiciózny, silný príbeh zahŕňa prvky katastrofy a boja o prežitie, sebaobetovania, ale i nádeje, a zaraduje sa medzi najčítanejšie tituly

RED

Škola očami bývalých žiakov

INTERVIEW S LÝDIOU

Aký odbor si na našej škole študovala?

Zdravíčko ☺, tak študovala som tu Odevný dizajn

Čo ťa najviac bavilo, pri tvojom štúdiu na našej, tvojej teraz už bývalej škole? Čo sa ti páčilo?

Hehe, nuž najviac ma bavili tie také praktické predmety napr. Figúra i keď sme tam pri tých stojanoch stepovali pekne dlho ale teraz mi to veľmi chýba, nikto nič nepovie, a pedagóg sa nám snažil vždy nejako vtipne okomentovať alebo predať nám to svoje KNOW HOW ☺ to si teraz takto odstupom času vážim. Ďalej to bola Slovenčina tých hodín som si odniesla veľmi veľa. Ale v podstate som mala rada väčšinu predmetov...

Mala si nejakého obľúbeného učiteľa?

Oblíbených som mala veľa učiteľov ale najmä pani Czimovú pre jej prístup a schopnosť vidieť v ľuďoch talent, vždy ho nejak v nás vedela podporiť, za to jej patrí veľá vďaka. Ale nie len jej ale všetkým čo sa snažia nám, vám žiakom či študentom niečo odovzdať. ☺

Neboj sa, si už mimo :) tak, často si flákala školu?

Nemám sa prečo báť :D, nie vôbec nie často takmer nikdy akurát vo štvrtom ročníku som to brala trochu viac športovo. Ale vždy bola ospravedlnenka :D

Mala si tu nejaké problémy?

Problémy ? ... asi žiadne alebo teraz si na nič nespomínam, zmenilo sa teraz veľa a ak sa niečo vyskytlo v porovnaní s dnešnými problémami je to o ničom :D .

Sleduješ dianie na tejto škole aj po tom, čo si z nej už odišla?

Priznám sa, že nie jednak neviem kde mi hlava stojí ale tak často si na ňu spomeniem.

Vedela by si dať nejakú dobrú radu pre našich budúcich maturantov?

Nuž hlavne nech to nepodcenia a makajú na sebe ... ono nie je to žiadna veda ani tragédia. Hlavne nech si nič nenechávajú na poslednú chvíľu a v žiadnom prípade nech sa neučia deň pred termínom. Inak sa im to zleje v kepeňi (hlave) a v žiadnom prípade nestresujú.

A radu pre začínajúcich prváčikov ako by to tu prežili v „zdraví“ až do konca?

Rady? No treba sa snažiť vychádzať s učiteľmi a nech ukážu snahu, že im to nie je ľahostajné.

Myslím, že by mali vedieť, že až budú končiť 4. Ročník a rozhodnú sa ísť na výšku budú spomínať na tie časy na tejto škole. Určite sa snažte si vziať (vedomosti) čo najviac. Budete to mať o to ľahšie.

Kam plánuješ alebo kde už pokračuješ v štúdiu?

No aktuálne som študentkou UNIPO (Prešovskej Univerzity v Prešove) ale radšej by som sa tým nechválila ... psst. Neopovázajte sa ísť do toho chaosu. Jasné, že sú tam aj fajn ľudia ale odradí vás aj tých pár čo tam je... teda aspoň mňa.

POZDRAVY

Pozdravovať by som chcela ☺ pani Cimovú p. Pastulovú, p. Mravca, p. Simkovú, p. Sotakovú a ďalších ktorí učili Odevný dizajn 2008/2012 ☺ aj p. Benka, že má trpezlivosť so SOČ-karmi. Nuž ďakujem za možnosť vyjadriť sa a poďakovať týmto ľuďom za ich snahu o odovzdanie svojich poznatkov akýmkoľvek spôsobom ☺

RED

Kultúra

ŠARIŠSKÝ HRAD

Šarišský hrad (iné názvy - 1245 castrum Sarus, 1312 castrum de Saarus) patrí k najrozsiahlejším stredovekým hradom na Slovensku. Jeho celková zastavaná plocha prevyšuje 4,5 hektára. Je postavený na Šarišskom vrchu - kužeľovitom andezitovom 570 m vysokom kopci nad mestečkom Veľký Šariš. Poloha kopca v údolí rieky Torusy je predurčená na trvalé osídlenie.

História

Archeologický prieskum dokázal osídlenie hradného vrchu už v neolite, v neskoršej dobe kamennej a v mladšej dobe bronzovej (13. – 11. stor. pred Kr.). Ďalšie obdobie osídlenia bolo preukázané na prelome letopočtu, až do 4. storočia. Táto kontinuita osídlenia bola prerušená a pokračovala až v 10. až 12. storočí.

Presné obdobie výstavby základnej stredovekej stavby nie je známe. Výstavba nového hradu začala v 13. storočí; odtiaľ pochádza aj prvá zmienka o hrade menom Sarus (1245). Hrad bol postavený, aby chránil severojužnú obchodnú cestu údolím rieky Torusy. Už od začiatku svojho existovania bol kráľovským hradom. Bol sídlom kráľov v čase, keď sa zdržiavali v Šariši.

Po vzniku Šarišského komitátu v 40. rokoch 13. storočia sa stal centrom nového správneho celku, sídlom šarišských županov (comes). Na začiatku 14. storočia sa hradu zmocnil rod Omodejovcov, nepriateľov kráľa Karola Róberta. Noví majitelia hrad rozšírili o obytné i hospodárske objekty a zosilnili jeho opevnenie. Hradný kapitán Demeter z neho terorizoval okolité mestá a kráľovi verných zemanov.

Po Bitke pri Rozhanovciach (1312) sa stal opäť kráľovským majetkom. Kráľ Žigmund daroval hrad r. 1405 Petrovi Perényimu a od neho ho neskôr získali Šoóšovci. Na krátky čas, v rokoch 1441-1460, obsadil hrad Ján Jiskra z Brandýsa a jeho kapitáni. Po neúspešnom obliehaní ho nakoniec dohodou získal kráľ Matej Korvín.

V druhej polovici 15. storočia bol majetkom Perényiovcov, ktorí ho opäť rozšírili a opevnili novým hradným múrom. Perényiovci v roku 1526 po bitke pri Moháči prešli na stranu Jána Zápoľského a okupovali Košice (4. 12. 1536). Cisárske vojsko hrad obliehalo a v roku 1537 aj dobylo. Na

Šarišský hrad sa presunuli provinčné orgány z kráľovského domu v Košiciach. Obavy z

nájazdov Turkov po bitke pri Moháči spôsobili posilnenie jeho obranného systému.

Hrad Šariš sa týmto stal centrom habsburskej časti kraja od Tatier po Tisu. Habsburgovci ho prestavali na mohutnú vojenskú pevnosť s kasárenským štýlom života.

Kultúra

Mal stálu posádku asi 200 pešiakov a značný arzenál.

V roku 1642 sa hrad dostal do držby magnátskeho rodu Rákociovcov, ktorí obývali honosný kaštieľ v podhradí. Táto mohutná pevnosť však nezasiahla do nasledujúcich pohnutých udalostí posledných protihabsburských povstaní. V roku 1660 vybuchol sklad pušného prachu a celý hrad značne poškodil. V nasledujúcich rokoch ho preto používali iba na ubytovanie vojska. Hrad v roku 1687 vyhorel a viac nebol obnovený. Posledný z Rákociovcov, sedmohradské knieža František II. Rákoci, známy bojovník za slobodu Uhorska, zomrel vo vyhnanstve v Turecku a hrad prešiel po ženskej línii do vlastníctva rodu Aspermont, neskôr ho vlastnili Szirmayovci. Posledným vlastníkom hradu bol kráľovský komorník Gejza Puľský.

Dnešná podoba

V dnešnej dobe je hrad vyhľadávaným miestom prechádzok obyvateľov Prešova a okolia. Na hrad vedie spevnená asfaltová cesta a je možné sa tam dostať aj bicyklom. Prístupová cesta slúži ako náučný chodník. Celý hradný vrch je Národnou prírodnou rezerváciou. Opevnenie hradu je zachovalé, vrátane bášť. Celá plocha hradu je zarastená divorastúcimi krovínami. Centrálna veža - donjon - umožňuje veľmi dobrý výhľad na Tatier, cez Levočské vrchy. Dobré sú ďalších stredovekých a Kamenického.

veža - donjon - umožňuje
okolie - od Vysokých
vrchy, Čergov a Slanské
viditeľné aj zrúcaniny
hradov - Kapušianskeho

Nálezy na hrade

Najstaršie osídlenie dokázané nálezmi neolitickej keramiky a štiepaných kamenných produktov. Ďalšie obdobie osídlenia hradu (od prelomu letopočtov po 4. storočie po Kr.) dokazujú nálezy neskorolaténskej grafitej keramiky a liatej bronzovej spony.

hradného kopca je

Fotogaléria

VIANOČNÝ JARMOK 2012

RED

Redakčná rada:

**Mgr. Ján Benko, PhD.
Michaela Baranová
Martina Čmilňáková
Michaela Štoffanová
Ľuboslava Šutková**

...And now back to work...

Časopis vychádza s podporou milk-AGRO